

ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΣ

Υπό Σ.Ι.Α.

Οί κυριώτεροι εργατικοί νόμοι τοῦ 1952 εἶναι δύο : ὁ 2053 «περὶ ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν ἐργασίας» καὶ ὁ 2222 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεως μισθωτῶν». Ὁ νόμος 2222 μετέβαλε τὸ καθεστῶς τοῦ Α.Ν. 28]1944, διὰ τοῦ ὁποῦ εἶχον ἐξουσιοδοτηθῆ οἱ Ὑπουργοὶ Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν, νὰ προβαίνουν εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν μισθῶν καὶ τῶν ἡμερομισθίων, παραλλήλως δὲ ἐπεζητήσῃ τὴν ἐπιβολὴν ἐλέγχου καὶ ἑναρμονισμοῦ εἰς τὰς συναπτομένας συλλογικὰς συμβάσεις ἐργασίας καὶ τὰς ἐκδιδομένας διαιτητικὰς ἀποφάσεις ἐπὶ διενέξεων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ ἐργατῶν. Τὸ σχετικὸν ἔργον ἀνέθεσεν ὁ νέος νόμος εἰς Συμβουλευτικὸν ἔργον τριμεροῦς συνθέσεως.

Τὸ διὰ τοῦ νόμου τούτου συσταθὲν παρὰ τῆ Ὑπουργείῳ Ἐργασίας «Συμβούλιον Ρυθμίσεως συλλογικῶν σχέσεων καὶ διαφορῶν, εἶναι δεκαεξαμελὲς καὶ ἀποτελεῖται ἐξ ἐνὸς καθηγητοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Ἰδρύματος ἢ Συμβούλου τῆς Ἐπικρατείας, ὡς προέδρου, ἐκ πέντε κρατικῶν λειτουργῶν ἐκπροσωποῦντων τὰ πλέον ἐνδιαφερόμενα Ὑπουργεῖα, πέντε ἐργοδοτικῶν καὶ πέντε ἐργατικῶν ἀντιπροσώπων. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ὡς ρητῶς ἀναφέρεται εἰς τὸν νόμον (ἄρθρον 1 παραγρ. 2), εἶναι ὄργανον ἐφαρμογῆς πολιτικῆς σταθεροποιήσεως τῶν τιμῶν τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν. Πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς του ταύτης ἔχει τὰς ἀκολούθους κυρίας ἀρμοδιότητας :

α) Ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει ἢ τροποποιεῖ πᾶσαν συλλογικὴν σύμβασιν ἐργασίας καὶ πᾶν ἕτερον διοικητικὸν μέτρον οἰασθῆποτε Ἀρχῆς ἀναφερόμενον εἰς ζητήματα συλλογικῶν σχέσεων ἐργασίας.

β) Ἐλέγχει καὶ ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίπτει ἢ τροποποιεῖ τὰς ἀποφάσεις τῶν πρωτοβαθμίων Ἐπιτροπῶν Διαιτησίας ὡς καὶ παντὸς ἐτέρου διαιτητικοῦ ὄργανου, δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ, πρὸς λύσιν συλλογικῶν διαφορῶν ἀναφυσόμενων μεταξὺ ἐργοδοτῶν καὶ μισθωτῶν.

γ) Ρυθμίζει δι' ἀποφάσεών του μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια εἰς ὅσας περιπτώσεις δὲν εἶναι δυνατὸς ὁ διακανονισμὸς διὰ συλλογικῆς συμβάσεως ἢ ἀποφάσεως διαιτησίας.

εἰς τὴν χαμηλοτέραν δαπάνην μετακινήσεως διὰ τῶν λοιπῶν μεταφορικῶν μέσων (αὐτοκινήτου, αὐτοδρόμου, ἄ|π.), παρὰ τὴν οἰκονομίαν χρόνου ἣν σαφῶς ἐμφανίζει ἡ ἀεροπορικὴ συγκοινωνία. Ἐλαφρὰ αὐξήσις σημειοῦται εἰς τὰς μεταφορὰς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν γραμμῶν.

Δὲν γενᾶται ἀμφιβολία ὅτι αἱ ἀεροπορικαὶ ἡμῶν συγκοινωνίαι ἠδύναντο νὰ προεκταθοῦν πρὸς ἄγγυς Ἀνατολήν (Συρίαν-Παλαιστίνην) καὶ πρὸς τὴν Μαύρην Ἠπειροὺ ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἐγκαινιασθεῖσαν γραμμὴν Φραγκφούρτης-Βιέννης-Βελιγραδίου, οὗχ ἦττον τὸ τοιοῦτον ἀπαιτεῖ τὴν πρόσκτησιν καταλλήλων ἀεροσκαφῶν (τετρακινητηρίων) καὶ πρὸ παντὸς περιστολὴν τῶν ἀσκόπων δαπανῶν τῆς πολυτελοῦς εἰς μὴ ἱπτάμενον προσωπικὸν διαθρώσεως τῆς Τ.Α.Ε., ἣτις ἤγαγε ταύτην εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πτωχεύσεως, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου συντελεστοῦ ἐκμεταλλεύσεως δὲν ἐνεφάνιζεν.

δ) Μερικῶς διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ θεσμοῦ τῶν συλλογικῶν συμβάσεων ἐργασίας εἰς ὄλους τοὺς κλάδους τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς βιοτεχνίας.

στ) Ἀποφαίνεται περὶ τῶν ἐπιβαλλομένων ἐκάστοτε γενικῶν κατωτάτων ὀρίων μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου, ἐκδιδομένη ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς εἰς αὐτὸ τῶν σχετικῶν θεμάτων, παραπέμπεται ἀμέσως εἰς τὸν Ὑπουργὸν τῆς Ἐργασίας πρὸς ἔγκρισιν, μετὰ τὴν ὁποίαν κηρύσσεται ἐκτελεστὴ καὶ δημοσιεύεται μετὰ τοῦ ἐγκρινομένου κειμένου εἰς ἰδιαίτερον δελτίον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας τοῦ Ὑπουργοῦ, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου ἀντιστρατεύεται εἰς τὴν γενικὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ὑποβάλλει αὐτὸς ἐντὸς 10 ἡμερῶν τὸ θέμα ἐν τῷ συνόλῳ του εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ὅπερ καὶ ἐπιλύει ὀριστικῶς, δι' ἀποφάσεώς του, τὴν διαφωνίαν. Ὁ νόμος 2222 «περὶ ἐλέγχου ἀπολύσεως μισθωτῶν» ἐπεδίωξε νὰ δυσχεράνη τὰς δυνατότητας ἐλαττώσεως τοῦ προσωπικοῦ τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων πρὸς ἀποφυγὴν μαζικῆς ἀνεργίας εἰς μίαν ἐποχὴν ἔπου ἡ μείωσις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἦτο φυσικὸν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς ὁμαδικὰς ἀπολύσεις. Εἰδικώτερον, διὰ τοῦ νόμου τούτου ἀπηγορεύθη ἐπὶ ἐν ἐξάμηνον ἀπὸ τῆς ἰσχύος του εἰς τὰς πάσης φύσεως ἐπιχειρήσεις, τὰς ἀπασχολούσας κατὰ τὴν 1ην Ἰουνίου περισσοτέρους τῶν 50 μισθωτῶν, νὰ προκαίνοιν εἰς καταγγελίαν συμβάσεως ἐργασίας μισθωτῶν προσλήφθέντων διὰ χρόνον μὴ ὠρισμένον, ἐφ' ὅσον δὲν ἤθελον τύχει σχετικῆς ἀδείας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἢ τοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ Βορείου Ἑλλάδος. Ἡ ἀδεια αὕτη χορηγεῖται τῇ αἰτήσει τῶν ἐνδιαφερομένων, μετὰ σύμφωνον γνώμην εἰδικῶν ἐπιτροπῶν τριμεροῦς συνθέσεως (κρατικοὶ ὑπάλληλοι, ἐργοδότες, ἐργάται) ὑπὸ τὴν προεδρίαν καθηγητῶν Ἀνωτάτης Σχολῆς.

Αἱ ὡς ἄνω Ἐπιτροπαὶ ἐρευνοῦν τοὺς προβαλλομένους ἐκ μέρους τῶν ἐπιχειρήσεων λόγους ἀπολύσεως ὄλου ἢ μέρους τῶν μισθωτῶν των, ἵνα διαπιστώσουν εἰὰν καθίσταται ἢ ὄχι ἐφικτὴ ἢ συνεχῆσις τῆς δραστηριότητος τῶν ἐπιχειρήσεων ἄνευ μείωσεως τοῦ προσωπικοῦ των. Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ νόμου ἀναγράφει τὰ κριτήρια τῆς ὡς ἄνω ἀδυναμίας τῶν ἐπιχειρήσεων.

Αἱ διατάξεις τοῦ νόμου δὲν θίγουν τὴν δυνατότητα τῶν ἐπιχειρήσεων πρὸς ἀπόλυσιν μισθωτῶν δι' ἀνεπάρκειαν ἢ ἀκαταλληλότητα περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας των ἢ δι' ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν, ἐφ' ὅσον γίνῃ ἀντικατάστασις τῶν ἀπολυομένων δι' ἰσαριθμῶν μισθωτῶν τῆς αὐτῆς εἰδικότητος καὶ μὲ τὰς αὐτὰς ἀποδοχάς. Ὡσαύτως, ἡ ἀδεια τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ τὴν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ δὲν ἀπαλλάσσει τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς ὑποχρέωσός πρὸς καταβολὴν τῶν νομίμων ἀποζημιώσεων ὡς καὶ τῆς τηρήσεως τῶν σχετικῶν προϋποθέσεων.

Ἡ ἰσχὺς τοῦ νόμου ἀνέτρεξε καὶ εἰς τὰς πραγματοποιηθείσας ἀπολύσεις κατὰ τὸ πρὸ αὐτῆς τρίμηνον. Ἐτέλος, ὠρίσθη ὅτι εἰς περίπτωσιν προσλήψεως προσωπικοῦ ἐκ μέρους ἐπιχειρήσεων εἰς ἃς ἐχορηγήθη ἀδεια ἀπολύσεως μισθωτῶν, αὐταὶ ὑποχρεοῦνται νὰ προτιμήσουν τοὺς ἀπολυθέντας μισθωτοὺς των.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὸ ἐξάμηνον τὸ περιλαμβάνον τοὺς δύο τελευταίους μῆνας τοῦ 1952 καὶ τοὺς πρώτους τοῦ 1953. Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ ἐξαμήνου ἐψηφίσθη νέος σχετικὸς νόμος μὲ σημαντικῶς, ὅμως, διάφορον βᾶσιν. Τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς ἀνεργίας ἐξακολου-